



ע"פ 449/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 449/21

לפני:
כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן
כבוד השופט ד' מינץ

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים
(כב' השופט א' רובין) בת"פ 49850-03-19 מיום
9.12.2020

תאריך הישיבה: י"א באייר התשפ"ב (12.5.2022)

בשם המערער: עו"ד מוחמד ח'לאילה

בשם המשיבה: עו"ד יצחק פרדמן

בשם שירות המבחן למבוגרים: עו"ס ברכה וייס

פסק-דין

המשנה לנשיאה ע' פוגלמן:



המערער (נאשם 2 בכתב האישום שהוגש נגדו ונגד אחרים (להלן ביחד: הנאשמים)) הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של התפרצות למקום מגורים לפי סעיף 406(ב), בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק). בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' רובין) גזר על המערער 12 חודשי מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו); 5 חודשי מאסר על תנאי כמפורט בגזר הדין; ופיצוי בסך 4,000 ש"ח למתלונן. במוקד הערעור שלפנינו, עונש המאסר בפועל שהושת על המערער.

תמצית העובדות וההליכים

1. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, על רקע קשיים כלכליים של הנאשם 1, נוצרו היכרות וקשרי ידידות בינו לבין המערער. כשבועיים לפני מועד ביצוע העבירה נושא הערעור, שוחח נאשם 1 עם אדם אשר התעניין ברכישת דירת אביו במחיר של 1.85 מיליון ש"ח במזומן (להלן: סכום הכסף). על רקע זה סבר הנאשם 1 כי אותו אדם מחזיק בדירתו את סכום הכסף האמור, ומשכך פנה למערער והציע לו להתפרץ לדירת המגורים של אותו אדם, והמערער מצידו שיתף בקשר הנרקם את נאשם 3. לצורך קידום הקשר נפגשו הנאשמים עובר למועד ביצוע העבירה, מספר פעמים בסמוך לדירה, ערכו סיור בסביבתה ושוחחו על התכנית הנרקמת. כמו כן, הצביע נאשם 1 על דרכי מילוט מהדירה ועל מצלמות אבטחה שמצויות בסביבתה. בהמשך לאמור, עובר לביצוע העבירה, ולאחר תיאום מראש, נפגשו הנאשמים בשעת לילה מאוחרת עם שלושה אנשים נוספים שזהותם אינה ידועה למשיבה (להלן: השלושה). כעולה מכתב האישום המתוקן, תפקידם של השלושה היה להוציא את התכנית לפועל על פי הנחיות נאשם 1, אשר הנחה אותם להתפרץ לדירה וליטול מתוכה את סכום הכסף. הנאשמים והשלושה נסעו לקרבת הדירה ברכבו של נאשם 1 (להלן: כלי הרכב), ועם הגעתם לקרבתה בשעה 03:00 לפנות בוקר לערך, ירדו השלושה מהרכב והתקדמו לכיוון הדירה כשפניהם מכוסות חלקית. השלושה התפרצו לדירה דרך חלון שאותו שברו, והתחילו בחיפוש סכום הכסף.

באותה עת ישן במיטתו המתלונן, אדם בן 61 שגר בדירה בגפו. יצוין כי המתלונן אינו האדם שביקש לקנות את דירתו של אבי נאשם 1, והשלושה פרצו בטעות לדירתו במקום לדירתו של האדם האמור. לאחר שהשלושה לא מצאו את סכום הכסף, הם העירו את המתלונן, והיכו אותו במשך מספר דקות באמצעות אגרופים ומקלות בחלקי גופו השונים. בשלב מסוים קשרו השלושה מטפחת לפיו של המתלונן ודרשו ממנו כסף. בעקבות האלימות שהופעלה כלפיו, הראה המתלונן לשלושה היכן יש כסף בדירתו. במשך כל האירוע המתינו הנאשמים בכלי הרכב לשלושה ואף שוחחו עמם ועודכנו על ידם על כך שלא נמצא כסף בדירה, על כך שהמתלונן נמצא בדירה, ועל כך שהתחולל מאבק כמתואר לעיל. בסופו של דבר נטלו השלושה מביתו של המתלונן 500 לירות שטרלינג, שני מחשבים וטלפון נייד. לאחר מכן, השלושה יצאו מהדירה, נכנסו לכלי הרכב ונמלטו יחד עם הנאשמים מהמקום. כתוצאה מהמתואר לעיל נגרמו למתלונן חבלות בראשו, מספר שריטות ארוכות בקרקפתו, חבלות סביב עינו וכן בתוך עיניו. עקב כך המתלונן אושפז ונזקק לטיפול רפואי.

2. לאחר הרשעתו של המערער בדין, הוגשו לבית המשפט המחוזי תסקירים של שירות המבחן למבוגרים (להלן: שירות המבחן), אשר הצביעו על כך שהמערער סובל מהתמכרות לסמים, והמליצו לבחון את האפשרות לשלב אותו במסגרת טיפולית. שירות המבחן התרשם כי המניע של המערער להשתלב בהליך הטיפולי נעוץ ברצון לקבל הקלה בעונש, אך הוסיף כי אם הנאשם יביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי, ימליץ שירות המבחן לדחות את שמיעת הטיעונים לעונש בארבעה חודשים נוספים.



3. לאחר שקילת טיעוני הצדדים לעונש קבע בית המשפט המחוזי כי נסיבות ביצוע העבירה ובהן ביצוע בחבורה; גיוס אנשים לשם ביצוע ההתפרצות; תכנון מוקדם; וביצוע העבירה בזמן שהמתלונן נמצא בתוכה; מלמדים על פגיעה קשה בערכים המוגנים, והעמיד את מתחם העונש ההולם על 10 עד 30 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי שקל את השלכות המאסר בפועל על משפחת המערער, ולאחר ששמע את טיעוני בת זוגו בהתייחס לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות, עמד על כך שהמערער לא עבר הליך טיפולי משמעותי, ומכאן שאין הצדקה לסטות בעניינו ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום. בית המשפט שקל אף את הרשעותיו הקודמות, ואת העונש שהושת על נאשם 3. על יסוד טעמים אלה גזר בית המשפט על המערער את העונשים כמפורט ברישה לפסק הדין.

הערעור שלפנינו נסב כאמור על עונש המאסר בפועל.

הטענות בערעור

4. לטענת המערער, העונש שהושת עליו מהווה פגיעה בעקרון אחדות הענישה, בהינתן העונש שהושת על נאשם 3 (6.5 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות), וכן מאחר שלטענתו עברו הפלילי של נאשם 3 מכביד יותר מזה שלו. עוד נטען כי יש מקום ליתן משקל להליך השיקומי שעבר המערער ולנסיבותיו המשפחתיות והאישיות המיוחדות. הודגש כי המערער היה נתון במעצר במשך כ-4 חודשים, במעצר בית מלא כ-6 חודשים נוספים, ובמעצר בית לילי כשנה, וגם לכך יש ליתן משקל. לטענתו של המערער, היה מקום להסתפק בעונש שיחפוף לתקופת מעצרו מאחורי סורג ובריח, ולחלופין להטיל עליו עונש מאסר לתקופה קצרה, שאותו יישא בעבודות שירות.

5. בדיון שקיימנו ביום 1.11.2021 בפני השופטים ע' פוגלמן, י' עמית ו-ג' קרא נעתרנו לבקשת שירות המבחן בתסקירו מיום 28.10.2021, כמו גם להמלצתו שניתנה במהלך הדיון, ודחינו את הדיון בערעור לתקופה של 6 חודשים, על מנת לעמוד על הפוטנציאל להליך השיקום (תוך שהודגש שאין בכך משום נקיטת עמדה בהתייחס לתוצאות הערעור). בנוסף, הורינו לשירות המבחן להגיש תסקיר משלים לקראת הדיון הנדחה. ביום 9.5.2022 הגיש שירות המבחן תסקיר משלים במסגרתו עמד, בין היתר, על כך שבחלק מבדיקות השתן שנערכו למערער, נמצאו שרידי סם; כי המערער מנהל אורח חיים התמכרותי ומציג תמונת מצב לא אמינה אודות מצבו; וכי הוא נעדר יכולת לערוך שינוי בדפוסי התנהגותו. בשל כך, חזר בו שירות המבחן מהמלצתו השיקומית בתסקיר הקודם. נציגת שירות המבחן, עו"ס ברכה וייס, חזרה על עמדה זו גם בדיון לפנינו.

6. ב"כ המערער, הגם שהביע צער על כך שהליך השיקום לא צלח, חזר על הטענות שהעלה בכתובים, תוך הדגשת נסיבותיו האישיות של המערער. בת זוגו של המערער נשאה אף היא דברים לפנינו ואף הגישה לנו דברים כתובים מאת המערער. בדבריה, שניכר כי יצאו מן הלב, עמדה על השלכותיו הקשות של עונש מאסר בפועל על משפחתם, וביקשה כי תושת תקופת מאסר הניתנת לנשיאה בעבודות שירות.

7. המדינה מצידה ביקשה להשאיר את עונש המאסר שנגזר על כנו, בהעדר חריגה מרמת הענישה הראויה, עמוד 3



ובפרט נוכח ההזדמנות שניתנה למערער לפסוע במסלול השיקומי, שלא ראה לנצלה.

דיון והכרעה

8. שקלנו את טיעוני הצדדים. כידוע ערכאת הערעור לא תיטה להתערב בחומרת העונש שהטילה הערכאה הדיונית, בהעדר חריגה בולטת מרמת הענישה הראויה (ע"פ 2576/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (24.4.2022); ע"פ 2251/21 אבו עראר נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (15.12.2021)). המקרה דנן אינו בא בקהלם של המקרים החריגים שבהם מוצדקת התערבות כאמור. בית המשפט המחוזי עמד על עצמת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה, ניתח נכוחה את שיקולי הענישה הישימים, ואף תוצאת האיזון ביניהם אינה מצדיקה התערבות ערכאת הערעור.

9. הדברים יפים על דרך של קל וחומר בנסיבות שבהן גילינו נכונות לבחון את היתכנותו של אופק שיקומי גם בשלב הערעור בהינתן השיקולים האישיים והמשפחתיים שהועלו לפנינו, אך למרבה הצער לא היה בידי המערער להירתם לתהליך. גם עקרון אחידות הענישה אינו יכול לסייע למערער בשל השוני הרלבנטי בין המערער לבין הנאשם 3, שהורשע בעבירת סיוע, וכפי שקבע בית המשפט המחוזי, חלקו במיזם העברייני היה נמוך יותר.

בנסיבות אלה, ובהעדר עילה להתערבותנו, הערעור נדחה אפוא.

המערער יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 3.7.2022 עד השעה 12:00 בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, י"ז באייר התשפ"ב (18.5.2022).

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה

ה נ ש י א ה